UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Besieged by burqas: Analysing representations of the burqa

Mazurski, L.

DOI
10.5117/TVGN2016.1.PROE

Publication date
2016

Document Version
Final published version

Published in
Tijdschrift voor Genderstudies

License
CC BY-NC-ND

Link to publication

Citation for published version (APA):
Mazurski, L. (2016). Besieged by burqas: Analysing representations of the burqa. *Tijdschrift voor Genderstudies*, *19*(1), 120-122. https://doi.org/10.5117/TVGN2016.1.PROE

General rights
It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations
If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

Download date:15 Nov 2026

Proefschriftsamenvattingen

Rahil Roodsaz
Sexual self-fashioning among the Iranian Dutch
Radboud Universiteit Nijmegen, 2015

Sexual self-fashioning among the Iranian Dutch

In discussies over multiculturalisme in Nederland fungeert seksualiteit als een van de graadmeters voor 'integratie' van moslims. Een liberale, open houding ten opzichte van seksualiteit zou een teken zijn van acceptatie van Nederlandse progressieve en seculiere normen en waarden, terwijl een gebrek hieraan wordt toegeschreven aan onoverkomelijke, op religie gebaseerde, culturele verschillen. De 35.000 Iraanse Nederlanders vormen één van de minderheden met een islamitische achtergrond. Opvallend is dat ze in verhouding tot bijvoorbeeld de Turkse en Marokkaanse Nederlanders regelmatig als 'goed geïntegreerd' voorgesteld worden, beoordeeld naar hun opleidingsniveau en arbeidsparticipatie.

Deze kwalitatieve studie draagt bij aan de wetenschappelijke literatuur over seksualiteit onder Iraanse Nederlanders met de focus op opvattingen over maagdelijkheid, homoseksualiteit en samenwonen. Ik beschouw deze opvattingen niet als maatstaf voor hun integratie en een indicator van diepgaande culturele verschillen, maar bestudeer deze als verhalen waarmee Iraanse Nederlanders zichzelf tot een bredere sociaal-culturele context verhouden en daarmee een identiteit construeren. De centrale vraag van het onderzoek luidt: *Hoe worden vertogen over maagdelijkheid, homoseksualiteit en samenwonen door Iraanse Nederlanders ingezet om een zelf te construeren?*

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM (amsterdamnld)
IP: 145.109.88.159
On: Tue, 02 Aug 2022 12:41:45

De data voor dit antropologisch onderzoek zijn verzameld via diepte-interviews met 30 mannen en vrouwen, 5 focusgroepdiscussies met 22 deelnemers in totaal, participerende observatie (8 geselecteerd voor analyse) en tekstanalyse van online discussies (60 teksten geselecteerd voor analyse). De leeftijd van de deelnemers varieert tussen 25 en 54. Ze zijn woonachtig in zowel grote steden als kleine dorpen en verblijven tussen 5 en 27 jaar in Nederland. In de selectieprocedure die op het sneeuwbaleffect was gebaseerd, is daarnaast zoveel mogelijk rekening gehouden met diversiteit in termen van opleidingsniveau, religiositeit en arbeidspositie. Vrijwel alle Iraanse Nederlanders in dit onderzoek zijn als vluchteling naar Nederland gekomen.

Maagdelijkheid, homoseksualiteit en samenwonen

Opvallend is dat vrijwel alle Iraans-Nederlandse deelnemers in dit onderzoek maagdelijkheid als een vrouwenkwestie zien. Het accepteren van seks voor het huwelijk onder vrouwen wordt door de meeste respondenten als een teken van overgang van traditie naar moderniteit gezien en als zodanig geïdealiseerd. Tegelijkertijd worden er verschillende criteria gesteld aan dit ideaal: vrouwelijke seksualiteit moet gepaard gaan met rationaliteit, kuisheid en relationele toewijding. Een minder geclaimde positie is het afwijzen van moderniteit en omarmen van authenticiteit via het inperken van seks voor het huwelijk bij vrouwen. In een derde vertoog staan het overstijgen van de norm van vrouwelijke kuisheid in relatie tot seksualiteit voor het huwelijk en het ontkoppelen van seks en romantiek symbool voor transgressie. Maagdelijkheid van de vrouw, kortom, representeert de grens tussen moderniteit en tradities, tussen authenticiteit en moderniteit en tussen transgressie en normativiteit.

Een vergelijkbare dynamiek kenmerkt de uitingen van de meeste deelnemers over homoseksualiteit. Dit fenomeen wordt echter aan strengere criteria onderworpen. Binnen het kader van modernisme als ideaal is homoseksualiteit slechts acceptabel als deze biologisch gedetermineerd en daardoor geen keuze is. In het bijzonder worden bezwaren geuit wanneer ouderschap onder homoseksuelen ter sprake komt. Soms wordt homoseksualiteit ook neergezet als een fenomeen dat bij de Nederlandse cultuur hoort en daarom getolereerd moet worden. In het andere collectieve narratief waarin traditie en religie als teken van authenticiteit omarmd worden, staat homoseksualiteit voor morele degradatie en een doorgeschoten liberale houding. Het participeren in homoseksuele praktijken en het weigeren van het label 'homoseksueel' representeert bij uitstek transgressie in de

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM (amsterdamnl)
IP: 145.109.88.159
On: Tue, 02 Aug 2022 12:41:45

verhalen waarin het doorbreken van taboes en grensoverschrijdend gedrag gecelebreerd worden. Vooral voor sommige jonge Iraans-Nederlandse mannen is het aangaan van een homoseksuele relatie naast heteroseksuele verhoudingen een reden om een transgressief zelf te claimen.

Voor de meerderheid van de deelnemers in dit onderzoek geldt dat zij samenwonen als het minst gevoelige thema ervaren. Sommigen noemen het hoge aantal scheidingen onder Iraniërs als een probleem dat gedeeltelijk voorkomen zou kunnen worden door samen te wonen vanwege de mogelijkheid die dit arrangement creëert voor de partners om elkaar te leren kennen. Tegelijkertijd, vinden zij dat samenwonen idealiter tot een huwelijk zou moeten leiden, in het bijzonder als er kinderen zijn. Voor een aantal andere respondenten staat het fenomeen van samenwonen juist voor een gebrek aan daadwerkelijke relationele toewijding vergeleken met het huwelijk. Door weer een andere kleine groep wordt samenwonen niet radicaal afgewezen, maar geproblematiseerd als een regeling die seksuele vrijheid zou inperken.

Multiculturalisme en seksualiteit

In de constructies van seksualiteit verkeren Iraanse Nederlanders voortdurend in dialoog met zowel de Nederlandse samenleving als met leden van de eigen gemeenschap en zichzelf. Via deze debatten worden de grenzen tussen aanvaardbaar en onaanvaardbaar seksueel gedrag continu geëvalueerd en verlegd. Deze dynamieken worden nauwelijks erkend in huidige maatschappelijke discussies over multiculturalisme en seksualiteit, waarin minderheden met een islamitische achtergrond gezien worden als één groep met dezelfde culturele eigenschappen. Onder de Iraanse Nederlanders is seksualiteit een terrein dat constructies van het zelf in verhouding tot de veranderende sociaal-culturele context mogelijk maakt, in plaats van een object van diepgewortelde en onveranderlijke normen en waarden. In het verlengde van deze studie zou onderzoek onder andere islamitische minderheden of de autochtone Nederlanders tot nieuwe inzichten kunnen leiden die voorbijgaan aan een al te eenvoudige wij-zij retoriek.

Over de auteur

Rahil Roodsaz is cultureel antropoloog. In januari 2015 promoveerde zij op haar proefschrift *Sexual Self-Fashioning among the Iranian Dutch* aan het Instituut voor Genderstudies van de Radboud Universiteit Nijmegen.

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM (amsterdamnld)
IP: 145.109.88.159
On: Tue, 02 Aug 2022 12:41:45

Lara Mazurski
Besieged by burqas: Analysing representations of the burqa
University of Amsterdam, 2015

Besieged by burqas: Analysing representations of the burqa

In this thesis, I analyse the way in which 'Western' (Western Europe, Canada, and the United States) discourses produce knowledge about the burqa. Particularly since the attacks on the Twin Towers in 2001 and the London bombings in 2005, Orientalist tropes have been revitalised by ideologies of Islamophobia. Of concern in political and policy debates, media, and scholarly discourses in Western societies is the framing of Muslims as potentially dangerous. The current politicisation of Islam has had significant consequences, ranging from the implementation of laws that restrict the presence of the burqa, as the symbol *par excellence* of Islamic fundamentalism in the Western imaginary, to the denial of citizenship for wearers. The burqa, more than any other religious symbol, has become stigmatised and criminalised. Arguably no other symbol has caused more spirited debate. As such, images of covered Muslim women, especially those in burqas, are framed as threats to the ideals of the secular Western nation state and as a barrier to successful immigrant integration. For these reasons, the politicised representation of burqa-clad women as potentially threatening and dangerous requires a closer and more detailed examination.

Western representations, however, should not be dismissed and left

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM (amsterdamnlc)
IP: 145.109.88.159
On: Tue, 02 Aug 2022 12:41:45

unchallenged: a number of accounts that address representations of women in burqas are framed within the all too familiar lens of Orientalism. There, women who wear a burqa are seen as 'backwards', victims who need to be saved from the 'non-West' by 'the West.' Others, however, are aware of the Orientalist bias of such representations and contribute activist and theoretical perspectives that work to disrupt or fight against the static figure of the woman under the burqa. If I want to move beyond the positionings that systematically stereotype Islam and Muslims as 'backwards', 'barbaric', and 'uncivilised' I need to do more than acknowledge that such images are naturalised. I argue that this can be achieved through a cultural analytic perspective that hinges on a combination of intersectional and post-colonial theories. Interpreting representations of the burqa through visual and literary analysis forces us to, at the very least, become aware of which discourses we wish to critique. It is the aim of my dissertation to show that there are no innocent examples of 'images' to which we can appeal in this manner. Images tempt us to think in terms of archetypes while this dissertation aims to demonstrate that no image is archetypal or even simply stereotypical. They all occur within a specific context and each of them teaches us or tries to teach us something different. Accordingly, this thesis inquiries into not only what has been done to the burqa, but also what we can 'do' with it.

I have chosen to work with minority representations as a counter strategy to hegemonic representations to combat what I identify as a problem. Historically, we have come to recognise the silhouette of a woman under a burqa as immediately understandable. I propose that there is no such thing as a neutral representation; not even a definition can be a neutral representation of the burqa. As a consequence, I have constructed this dissertation as a series of case studies showing the impossibility of objective generalisation. Of course we all generalise, but my goal is to suggest that each reader of a new image of the burqa can, all over again, choose to analyse the representation, its context, its political, and rhetorical power and its effectiveness.

Inspired by the representational challenges associated with Western representations of the burqa, I look at discourses that work to reinforce familiar scapegoatings of Islam and Muslims. I seek to discover what specific forms this phenomenon takes today. I ask *how exactly* do Muslim women's bodies find themselves positioned within the geopolitical stage? The case studies I chose confirm the persistence of stereotypical views but they also critique such assignations and let us imagine other representations. I have selected examples that show when and how some representa-

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM (amsterdamnld)
IP: 145.109.88.159
On: Tue, 02 Aug 2022 12:41:45

tions of the burqa reinforce, resist, or critique such stereotypes. Each of the five chapters tackles an aspect of this broad question, reformulated around specific case studies taken from contemporary culture, ranging from conceptual art to sculpture, theatre to photography, literature to politics. Each chapter highlights the framing of these figures and critiques the message that *any* burqa is a threatening icon that endangers Western ideals.

In the concluding remarks, I reflect on the links between the burqa and its characterisation via Western mass media outlets (television and newspapers) and governments as a symbol of Islamic fundamentalism, emblematic of a dangerous force that needs to be 'managed'. All of the chapters engage this overload of meaning associated with the burqa. Through a series of mediations, I analysed the emergence of the burqa as a symbol of concern, which lies at the heart of my research interests.

Over de auteur

Lara Mazurski teaches at Amsterdam University College, and is an affiliate of the Amsterdam School for Cultural Analysis. Lara's research and teaching interests include gender theory, critical race theory, post-colonial studies, Islamic feminism, and Muslim women's studies.

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM (amsterdamnl)
IP: 145.109.88.159
On: Tue, 02 Aug 2022 12:41:45